

Podcastrecensie Schrijven & Uitgeven

29-08-2023 11:00

Schrijven & Uitgeven Podcast

Informatie én inspiratie over schrijven, uitgeefopties en marketingideeën voor jouw boek!

Zijn zelf uitgegeven boeken allemaal bagger? Wat kost het uitgeven van een boek? Hoe krijg je recensies voor je boek? Hoe schrijf je een goede flaptekst? Prangende vragen voor de ongeveer één miljoen mensen in Nederland die bezig met het schrijven van een roman of non-fictie verhaal. Maria Staal, self-publishing expert, probeert er in de Schrijven & Uitgeven Podcast antwoord op te krijgen. Ze begon er in 2021 samen met fantasy-schrijfcoach Petra van der Ploeg mee. Sinds dit jaar doet ze het alleen.

Staal is van mening dat elke schrijver het in zich heeft om met succes een boek te schrijven en zelf uit te geven, maar dat het vaak nog ontbreekt aan de juiste informatie daarover.

Deze podcast moet uitkomst bieden. De bedoeling is toekomstige auteurs te inspireren om hun zelf uitgegeven boeken zó kwalitatief hoogwaardig te maken dat ze niet meer te onderscheiden zijn van de traditioneel uitgegeven boeken.

Of dat doel door iedereen bereikt wordt – er is ook nog zoiets als een goede pen nodig – is nog maar de vraag, maar zeker is dat Staal haar toehoorders met schrijfbambities wel op het juiste spoor zet.

Praktische informatie

Vooral de eerste twee seizoenen bieden veel praktische en nuttige informatie over het uitgeven van een eigen boek. Ze geeft aan de hand van tips en voorbeelden uitvoerig antwoord op vragen als 'Hoeveel geld moet je investeren?' 'Wat is de beste verkoopprijs voor je boek?' 'Hoe maak je je boek tot een succes?' en 'Wat zijn de

valkuilen bij het zoeken naar een uitgever?’

Geregeld komen Engelse (vak)termen voorbij die ik nog niet eerder kende. Panssen bijvoorbeeld: in het wilde weg iets doen en kijken waar je uitkomt. Het is het tegenovergestelde van plotten, waarbij je van tevoren de plot al hebt uitgedacht.

Of vanity's. Dat zijn volgens Staal slechte uitgeefdiensten die veel geld vragen, niks voor je doen, maar wel heel veel royalty's achterhouden.

IJdelheid en kwaliteit

Het woord 'vanity' komt ook terug in de interessante aflevering 'Hoe komen we af van het stigma op selfpubben?' Een term die stamt uit de twintigste eeuw, toen er nog maar twee manieren waren om een boek uit te geven. Je kon je boek naar een traditionele uitgever sturen en hopen dat het goed genoeg was om uitgegeven te worden. Was dat niet zo, dan had je nog de optie om je boek voor heel veel geld zelf te laten drukken. Niet zelden gebeurde dat vanuit een soort ijdelheid. Vandaar de term vanity press, aldus Staal. Bij deze boeken werd vaak weinig aandacht besteed aan redactiewerk en boekkaft.

Staal en haar co-host Van der Ploeg constateren dat daardoor de slechte naam van het zelf uitgeven is ontstaan. Tegelijkertijd is dat idee inmiddels geheel achterhaald. Ze discussiëren in deze aflevering over een eventueel kwaliteitskeurmerk voor boeken, maar concluderen uiteindelijk dat zoiets niet gaat werken. Want wie gaat dat keurmerk dan geven? En daardoor komt er toch weer een poortwachter die besluit of je boek goed genoeg is.

Neem jezelf serieus

Staal en Van der Ploeg schromen niet om dit soort onderwerpen aan de orde te stellen en verschillende meningen en (voor)oordelen over het zelf uitgeven aan de kaak te stellen.

In hoeverre klopt het bijvoorbeeld dat veel zelf uitgegeven boeken bagger zijn en vol spelfouten staan? Staal geeft in de podcast toe dat dat voor een groot gedeelte wel waar is. Zo ziet zij bij zelf uitgegeven boeken nog te vaak dat ze zelfgemaakte covers hebben of niet zijn nagezien door een professionele redacteur. Het kost geld om die in te huren, maar maakt je boek wel beter. In de podcast wordt met regelmaat gehamerd op die professionaliteit en hoge kwaliteit: een boek schrijven en uitgeven is géén hobby. Neem jezelf serieus, is het credo.

Interviews

In het nieuwe seizoen van 2023 is Staal alleen als host verder gegaan en interviewt ze experts uit het vak. Soms lijken de onderwerpen van verschillende afleveringen wat veel op elkaar. Zo zijn er een paar die gaan over het uitgeven van een e-book, over de kosten van een boek en het succesvol uitgeven ervan. Ze worden wel op verschillende manieren behandeld.

In een recenter aflevering spreekt Staal met Mariëlle S. Smith over diversiteit in fictieverhalen, waarom dat belangrijk is en hoe wij als schrijvers onze boeken meer divers en inclusief kunnen maken. Weer volgt een voor mij nieuwe term: tokenisme. Tokenisme betekent inclusief proberen te zijn om het inclusief zijn. Omdat je bijvoorbeeld aan bepaalde quota moet voldoen, kies je lukraak voor een Afrikaan of non-binaire dokter in je verhaal, want je wil aan de buitenwereld laten zien dat je diversiteit belangrijk vindt en ruimdenkend bent.

Precies waar ik aan moest denken toen ik de titel van de podcast las. Het is goed dat bepaalde aannames over dit onderwerp meteen besproken, en al dan niet uit de weg geruimd, worden. Het is een boeiende aflevering die goed inzicht geeft in personages, stereotypen, clichés en het vermijden daarvan.

De inleiding op elk gesprek, waarin Staal vermeldt hoe ze haar gast kent – ‘toevallig zijn we allebei vegan en kattenmens’ – mogen er van mij wel uit. Niet zo relevant. Haar spreekwijze, met noordelijke tongval, is, zeker als ze niet tegen een ander praat, soms wat staccato en nadrukkelijk ‘voorlezend’. Vooral als ze uitgeefnieuws opleest, dreigen je ogen nu en dan weg te draaien van de slaap. Soms ook dreigen gesprekken te verzanden in merkwaardige, haast parodistische dialogen. Mariëlle S. Smith: ‘En daarnaast ik ben, ik werk aan twee... Ja, ik vind het altijd moeilijk om te vertalen: contemporary fantasy series. Hedendaagse fantasy? Maria Staal: ‘Ja, hedendaagse fantasy, denk ik.’

Teruglezen

De podcast heeft een eigen website waarop alle informatie nog eens beschreven staat. Speciaal voor lezers heeft Staal alle interviews ook in transcript afgedrukt. Deze letterlijke weergave van de gesprekken is niet ideaal om te lezen. Door tussenzinnetjes, stopwoordjes en aarzelingen luister je meestal wel heen, maar als je ze op schrift ziet, is het opeens vreemd Mediacourant-achtig. Bovendien is het programmaatje dat audio omzet naar geschreven tekst niet feilloos. Zeker als je kwaliteit predikt en een goede eindredacteur onontbeerlijk acht, zou ik er de voorkeur aan geven een samenvatting van elke aflevering te publiceren in plaats van een transcript. Lezen zou ik alleen doen als je nog iets wilt terug zoeken; luisteren is de moeite waard.

Schrijven en Uitgeven Podcast

Te beluisteren via: Apple Podcasts, Google Podcasts, Spotify.

Prijs: gratis beschikbaar.

Frequentie: maandelijks

Eerste aflevering: 17 augustus 2021

Duur: varieert van 20 tot 50 minuten.

Uitgever: Maria Staal en Petra van der Ploeg.